

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอคงเจริญ จังหวัดพิจิตร
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๖ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นางนรรัตน์ อ้วนหวน

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๒๙ หมู่ ๑ ตำบลวังจี้ใต้ อำเภอคงเจริญ จังหวัดพิจิตร
โทรศัพท์ ๐๙๓ - ๒๔๖๒๒๗๔

เกิด พ.ศ. ๒๕๑๓ ปัจจุบันอายุ ๕๕ ปี

๔. สถานภาพ ☒ โสด ☐ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา

- อนุปริญญา สาขาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

- ปริญญาตรี สาขาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ ผู้ใหญ่บ้าน

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๑๕๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

การปลูกข้าวตามระบบ GAP และ การปลูกปุ๋ยพืชสด (ปอเทือง)

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

โรงเรือนเพาะเห็ด, ฟาร์มเลี้ยงไก่ไข่, การคัดเมล็ดพันธุ์ข้าว, การทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ และการปลูกข้าว
ตามระบบ GAP

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน, เกษตรปลอดภัย และการผลิตสารชีวภัณฑ์

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

เศรษฐกิจพอเพียง, เกษตรทฤษฎีใหม่, เกษตรผสมผสาน, การจัดทำบัญชี

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

การเสริมอาชีพ, การจัดการดินและปุ๋ย และการจัดการบริหารกลุ่ม

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา
และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรที่โดดเด่น คือ หลักสูตรหลัก การผลิตสารชีวภัณฑ์

วัตถุประสงค์ เพื่อลดต้นทุนการผลิตด้านการใช้สารเคมี และส่งเสริมการผลิตสารชีวภัณฑ์ รวมถึงช่วยให้ผลผลิตทางการเกษตร เกษตรกร และสภาพแวดล้อมมีความปลอดภัย

สารชีวภัณฑ์ (Biopesticide) คือ ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากสิ่งมีชีวิต เช่น จุลินทรีย์ พืช หรือสัตว์ รวมถึงสารที่สกัดจากสิ่งมีชีวิตเหล่านั้น. สารชีวภัณฑ์เป็นหนึ่งวิธีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ควบคุมโรคพืช หรือส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืช

ศพก. อำเภอดงเจริญ ทำการผลิตและขยายสารชีวภัณฑ์ ได้แก่ เชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราเมตาไรเซียม เชื้อราบีวเวเรีย สารสกัดจากสะเดา รวมถึงจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง และแจกจ่ายพร้อมให้คำแนะนำวิธีการใช้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่และใกล้เคียง รวมถึงไปสอนและขยายผลให้กับศพก.เครือข่าย

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด มีการเข้าร่วมการจัดทำแผนและร่วมประชุมแลกเปลี่ยนแต่ละอำเภอ พร้อมรับข้อเสนอแนะและปัญหาจากคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ เพื่อเข้าร่วมประชุมการเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด ในตำแหน่ง กรรมการ ไตรมาสละ ๑ ครั้ง

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดประชุมและวางแผนการเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอดงเจริญ ร่วมกับคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ ไตรมาสละ ๑ ครั้ง เพื่อติดตามและขับเคลื่อนการดำเนินงานศพก. ระดับอำเภอ รวมถึงทำแผนขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร้งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจในการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การใช้เทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตร คือ ต้นทุนการผลิตสูง ราคาตลาดค่อนข้างแปรปรวน ส่งผลให้เกษตรกรขาดทุน จึงทำให้เกิดการสนใจการใช้เทคโนโลยีกิจกรรมการเกษตร เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตที่มีคุณภาพ รวมถึงการจัดการศัตรูพืชถูกวิธีและเหมาะสม

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาที่ผลักดัน คือ ต้นทุนผลิตสูง ได้แก่ ด้านปัจจัยการผลิต และด้านแรงงาน จึงทำให้เกิดใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมปรับเปลี่ยนการทำการเกษตร

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่ปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร ดังนี้

- การใช้เทคโนโลยีปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยถูกสูตรและถูกอัตรา และเหมาะสมกับพื้นที่ และลดต้นทุนการผลิตด้านการซื้อปุ๋ย

- การวิเคราะห์ความเป็นกรด-ด่างของน้ำก่อนผสมสารเคมี เพื่อให้ความเป็นกรด-ด่างน้ำเหมาะสมต่อการผสมสารเคมี และเพิ่มประสิทธิภาพการออกฤทธิ์สารเคมี รวมถึงลดต้นทุนด้านการซื้อสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

- การผลิตสารชีวภัณฑ์ เป็นการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน เป็นวิธีกำจัดศัตรูพืชที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อลดต้นทุนการผลิตและการใช้สารเคมี ส่งผลให้ผลผลิตและเกษตรกรมีความปลอดภัย

- การทำน้ำหมักชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิตและสารเคมี ส่งผลให้ผลผลิตและเกษตรกรมีความปลอดภัย

๒) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน สำหรับแปลงนา

วิธีการทำ

๑. สุ่มดินในแปลงนา ไปวิเคราะห์ก่อนปลูกข้าว
๒. วิเคราะห์ดินด้วยด้วย DOA-Soil Test Kit ได้แก่ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม และความเป็นกรด-ด่าง
๓. โปรแกรมคำนวณผลวิเคราะห์ดินและคำแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินด้วย DOA-Soil Test Kit ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจาก สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)
๔. สูตรปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ที่เหมาะสมกับดินและตรงตามความต้องการของข้าว
๕. มีการขยายผลสูตรปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินไปยังเกษตรกรรายอื่นและพื้นที่ใกล้เคียง

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) เห็ดนางฟ้าภูฐาน พื้นที่ปลูกจำนวน ๓,๐๐๐ ก้อน

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด - ชนิด ประกอบด้วย

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) ไก่ จำนวน ๑๒๐ (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด - ชนิด

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืชและด้านปศุสัตว์ มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้าภูฐาน ก้อนละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

๑.๒) ไก่ พันธุ์ไข่ ตัวละ ๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท

รวมต้นทุนการผลิต ๒๗,๐๐๐ บาท

รายได้ ๘๘,๐๐๐บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

-

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

-

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ผู้ใหญ่บ้าน และ อสม. เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๑๒,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ขยายข้าวเปลือก เฉลี่ยรายได้ปีละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์ที่ได้รับสำหรับเกษตรกรต้นแบบ มีการสร้างอาชีพเสริมนอกจากงานประจำ เพิ่มองค์ความรู้ด้านการเกษตร สร้างเครือข่ายและความเข้มแข็งให้กับตนเองและชุมชน ส่วนประโยชน์เกษตรกรรายอื่นได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ ด้านการเกษตร และสามารถนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพได้ รวมถึงเป็นแหล่งเรียนรู้ จุดบริการข้อมูลข่าวสารวิชาการต่าง ๆ ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน นำไปสู่ผลิตเกษตรกรรมที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากขึ้น

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร คือ

- การนำเศษฟางข้าวหลังจากเก็บเกี่ยวข้าว นำมาใช้คลุมหน้าดินสำหรับแปลงผัก และ อัดฟาง เพื่อลดการเผาในพื้นที่การเกษตร รวมถึงนำฟางมาเป็นอาหารสัตว์

- การปรับปรุงบำรุงดิน โดยการปลูกปอเทือง และลดการเผาในพื้นที่เกษตร

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- การทำปุ๋ยหมักจากก้อนเชื้อเห็ด จากฐานเรียนรู้ ศพก. ที่ไม่สามารถให้ผลผลิตและเศษใบไม้บริเวณ ฐาน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้และลดการเกิดขยะ

- การทำจุลินทรีย์หน่อกล้วย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิต และช่วยย่อยสลายตอซังฟางข้าวในพื้นที่นา

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- องค์ความรู้ด้านข้าว ได้แก่ การปลูกข้าวระบบ GAP, การคัดเมล็ดพันธุ์ปนข้าว รวมถึงการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดี

- องค์ความรู้ด้านการทำปุ๋ย ได้แก่ การทำน้ำหมักชีวภาพ และการปุ๋ยหมักต่าง ๆ รวมถึงสูตรปุ๋ยเคมี

- องค์ความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช ได้แก่ การจัดการแบบผสมผสาน การจัดการศัตรูพืช (ชีววิธี และการใช้สารเคมี)

- องค์ความรู้ด้านเครื่องมือ ได้แก่ เครื่องตรวจวิเคราะห์ดิน เครื่องวัดความเป็นกรด-ด่างของดิน (pH)

- องค์ความรู้การทำปลูกและแปรรูปเห็ดนางฟ้า

- องค์ความรู้การเลี้ยงไก่ไข่

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- จุดถ่ายทอดความรู้ด้านการเพาะเลี้ยง และแปรรูปเห็ดนางฟ้า (แหม่มเห็ดและน้ำพริกเห็ด)

- จุดถ่ายทอดความรู้การคัดพันธุ์ปนในแปลงข้าว

- จุดบริการวิเคราะห์ดิน เพื่อทำการเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

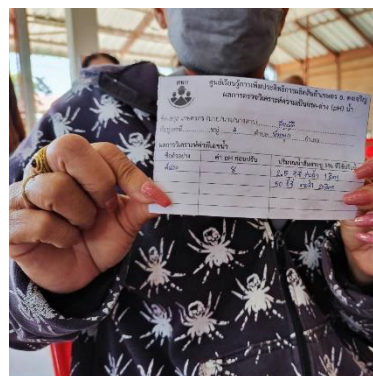
การแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรกรในพื้นที่ และรับเรื่องรู้เรื่องเรียนต่าง ๆ ในชุมชน ได้แก่ การระบาดของศัตรูพืชในแปลงนา การให้คำแนะนำในการจัดการศัตรูพืช การใช้ปุ๋ยอย่างเหมาะสมตามค่าวิเคราะห์ดิน ปัญหาภัยธรรมชาติ และให้คำปรึกษาด้านแหล่งตลาด

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

จุดบริการด้านองค์ความรู้ด้านการเกษตร

- สนับสนุนการให้บริการแจกน้ำหมักชีวภาพ ได้แก่ น้ำหมักกลอย, น้ำหมักสะเดา, น้ำหมักหน่อกล้วย, น้ำหมักมะละกอ เป็นต้น โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ให้กับเกษตรกรในพื้นที่
- บริการตรวจวิเคราะห์ดิน
- สนับสนุนการให้บริการการตรวจวัดความเป็นกรด-ด่างของน้ำ โดยสนับสนุนอุปกรณ์การตรวจ และมอบให้ศูนย์เครือข่าย ตำบลละ ๑ ศูนย์ เพื่อเป็นจุดให้บริการเกษตรกรในแต่ละตำบล

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- การจัดตั้งศูนย์เครือข่าย ศพก. ให้ครอบคลุมทุกตำบล และมีการเชื่อมโยงบูรณาการทำงานร่วมกัน
- การไปศึกษาดูงานในกิจกรรมจัดกระบวนการเรียนรู้เกษตรกรผู้นำ โครงการ ศพก. เรื่อง การหยอดข้าวโพดแบบร่องคู่และการใช้ระบบน้ำหยด ณ สวนเกษตรสมคิด ๗๕ หมู่ ๓ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร โดยกลุ่มแปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หมู่ ๗ ตำบลวังจี้ อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร นำความรู้จากการอบรม ศพก. ปรับและประยุกต์ใช้กับทางกลุ่ม ได้แก่ การใช้สารชีวภัณฑ์, การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน, การวัดปริมาณน้ำฝน รวมถึงเทคโนโลยีด้านอื่นๆ
- การสนับสนุนองค์ความรู้และแบ่งปันปัจจัยการผลิตให้กับศูนย์เครือข่ายอื่น ๆ มีการพัฒนาองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรต้นแบบและศูนย์เครือข่าย เพื่อให้นำไปพัฒนาศูนย์เครือข่ายของตนเองและสามารถถ่ายทอดให้กับเกษตรกรในพื้นที่ของตนเอง

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

- กิจกรรมอบรมเกษตรกรผู้นำ เพื่อให้เกษตรกรและศูนย์เครือข่ายฯ เพื่อนำความรู้ไปใช้และพัฒนาศูนย์เครือข่ายของตนเอง พร้อมทั้งสามารถถ่ายทอดให้กับเกษตรกรในชุมชน

- การผลิตน้ำหมักชีวภาพแจกเกษตรกรในชุมชน โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

- การสนับสนุนการให้บริการการตรวจวัดความเป็นกรด-ด่างของน้ำ โดยสนับสนุนและมอบให้ศูนย์เครือข่าย ตำบลละ ๑ เครื่อง

- รมรณรงค์ลดการเผาฟางในพื้นที่การเกษตร มีการบริการการอัดฟางร่วมกับกลุ่มแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑ ตำบลวังจี้ใต้ รวมถึงประชาสัมพันธ์หว่านปลูกปอเทืองหลังการทำนา เพื่อลดการเผาและปรับปรุงบำรุงดิน

- การเพาะเลี้ยงเห็ด และการแปรรูปเห็ด (แหนมเห็ดและน้ำพริกเห็ด) ให้กับหน่วยงานในพื้นที่ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังจี้ใต้และ กศน. ตำบลวังจี้ใต้, กศน. ตำบลวังจี้ใต้, สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอคงเจริญ, กลุ่มพัฒนาสตรีตำบลวังจี้

- การสอนตัดพันธุ์ปูนในแปลงข้าว ให้กับกลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดใหม่วังหว่า และเกษตรกรอื่น ๆ

- การจัดงาน Field day

- การประกวด ศพก. ดีเด่น ระดับจังหวัด ปี ๒๕๖๖

- การจัดกระบวนการเรียนรู้โรงเรียนเกษตรกรตำบลวังจี้ใต้

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) คือ ประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ระดับอำเภอ ในการเป็นผู้นำและขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ และพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ โดยทำหน้าที่เป็นผู้จัดการศูนย์ฯ ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ และกำกับดูแลการดำเนินงานของคณะกรรมการและอนุกรรมการ เพื่อให้ ศพก. เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาของเกษตรกรอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน
ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน คือ ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ของอำเภอดงเจริญ มีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นตำแหน่งที่สำคัญด้านเกษตรภายในชุมชน ในการเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรของพื้นที่

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- ผู้ใหญ่บ้านบ้านท่าเรือ หมู่ ๑ ตำบลวังจันทน์ อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร

ระดับอำเภอ

- เจริญวิทยากองทุนแม่ของแผ่นดิน อำเภอดงเจริญ
- ประธาน ศพก. อำเภอดงเจริญ (เกษตรกรต้นแบบ)

ระดับตำบล

- เลขานุการอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลวังจันทน์
- ประธานกลุ่มพัฒนาสตรี ตำบลวังจันทน์
- เจริญวิทยากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตำบลวังจันทน์

ระดับหมู่บ้าน

- คณะกรรมการศูนย์ข้าวชุมชนตำบลวังจันทน์
- เลขานุการกองทุนสัจจะกองทุนหมู่บ้าน (กทบ.) บ้านท่าเรือ

- ประธานโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน บ้านท่าเรือ
- ประธานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านท่าเรือ
- ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านท่าเรือ
- เลขานุการวิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนตำบลวังจี้วใต้
- ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข บ้านท่าเรือ
- รองประธานแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑ ตำบลวังจี้วใต้
- ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน บ้านท่าเรือ หมู่ ๑ ตำบลวังจี้วใต้

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

การมีบทบาท เข้าร่วมกิจกรรม และโครงการต่างๆ ของหน่วยงานระดับอำเภอทุกหน่วยงาน รวมถึงจิตอาสา และการร่วมบำเพ็ญประโยชน์ภายในชุมชน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

นายกิตติพงษ์ ทิพย์ปัญญา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ รักษาราชการเกษตรอำเภอตงเจริญ ตำแหน่ง วิทยากร กระบวนการ
นางสาวพัชรพรรณ คำเมืองสา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ ตำแหน่ง วิทยากร กระบวนการ
นายธาดาพงศ์ ตาสี	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ ตำแหน่ง จับประเด็น และทำ mind map
นางสาวธมลวรรณ เทพคุณ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ตำแหน่ง จัดบันทึกละเอียด บันทึกภาพและวิดีโอ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ถอด คือ ใช้แผนที่ความคิด (Mind Map) และปฏิทินการเพาะปลูก ร่วมกับการสัมภาษณ์เกษตรกรต้นแบบ เพื่อรวบรวม วิเคราะห์และทบทวนข้อมูลได้จากประสบการณ์จากเกษตรกรต้นแบบ รวมถึงใช้เครื่องมือ AAR (After Action Review) สรุปบทเรียนหลังกิจกรรมการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ ศพก.

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- พื้นที่ของ ศพก. จำกัด จึงทำให้พื้นที่อาคาร ศพก. และ ฐานเรียนรู้บางฐาน อาจจะไม่ได้อยู่ในบริเวณเดียวกัน แต่ยังคงอยู่บริเวณใกล้เคียงกัน
- ข้อจำกัดเรื่องเวลาในการถอดบทเรียนระหว่างเกษตรกรต้นแบบและเจ้าหน้าที่

ภาคผนวก

